

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

TELEKI PÁL ORSZÁGOS

**FÖLDRAJZ-FÖLDTAN
VERSENY**

ORSZÁGOS FORDULÓJÁNAK

FELADATLAPJA

8. osztály

2015.

Kedves Versenyző!

Kérünk, mielőtt elkezdenéd a feladatlap kitöltését, figyelmesen olvasd át az alábbi útmutatót!

Ú T M U T A T Ó

A feladat megoldásához segédeszköz nem használható! Könyvet, térképet, mobiltelefont a versenyre bevinni nem lehet. A feladatokat tintával (golyóstollal) kell megoldanod. Mielőtt válaszolsz a kérdésekre, jól gondold át a feladatot.

Ne időzz sokáig egynél! Ha megakadsz, nyugodtan menj tovább! A kihagyottakra akkor térj vissza, ha már valamennyi kérdésen végighaladtál, és még van időd!

A feladatlap összesen 100 kérdést, illetve feladatot tartalmaz.

Az egyes feladattípusok előtt útmutató található. ezek tanulmányozása elengedhetetlen a helyes megoldáshoz.

A feladatok elvégzése után a végleges válaszokat vedd át az „Értékelő lap”-ra. **Az „Értékelő lap”-on már nem javíthatsz, az átjavított válaszokat már nem fogadjuk el.**
Kérünk, törekedj olvasható írásra.

Minden helyesen megoldott válasz 1 pontnak számít. Az elérhető maximális pontszám: 100 pont.

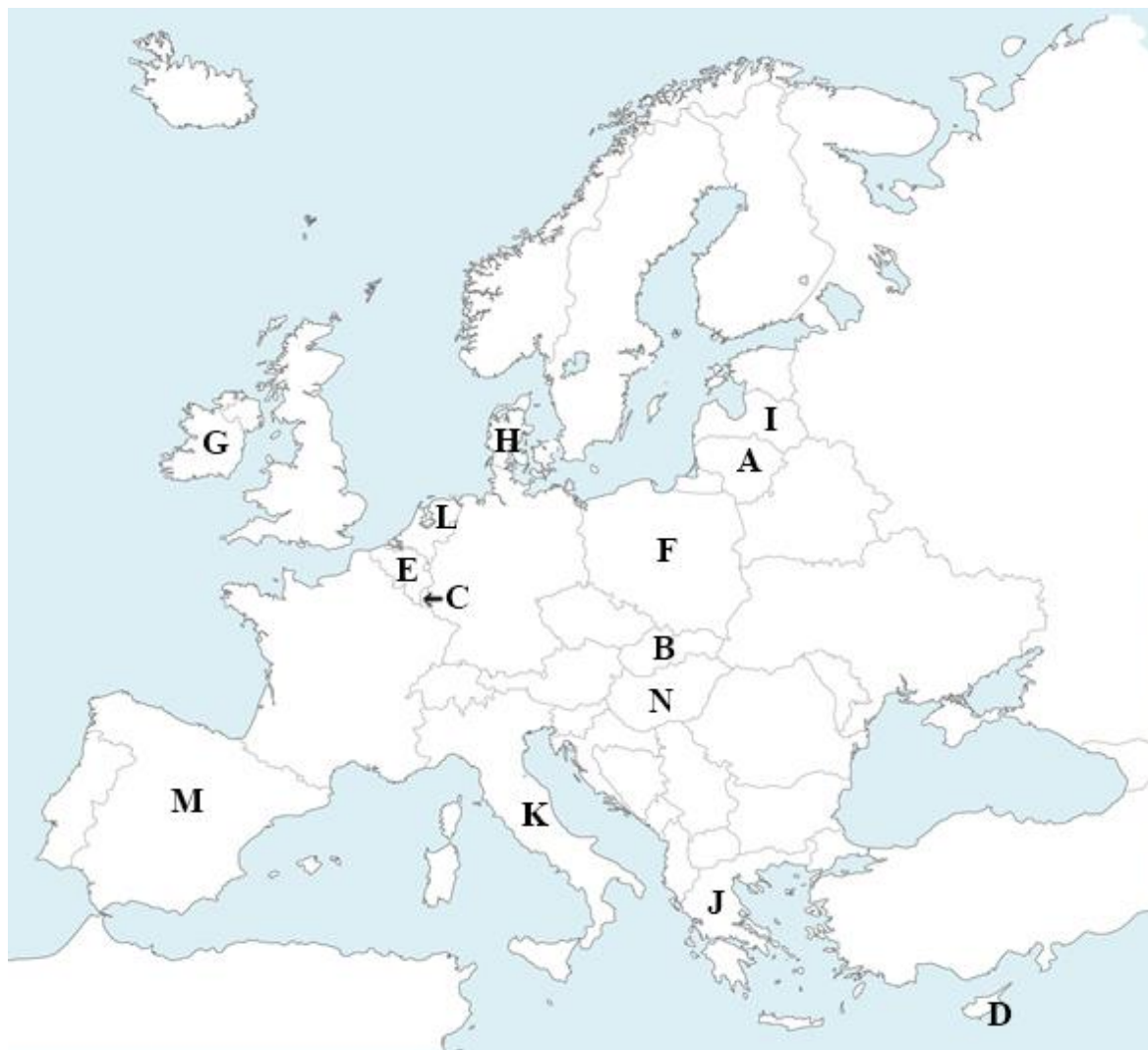
A feladatok megoldására 1,5 óra, azaz 90 perc áll a rendelkezésedre.

Jó munkát, sikeres versenyzést kívánunk!

AZ EURÓPAI UNIÓ

Útmutató: Az alábbi térképen országokat látsz betűvel megjelölve. 2010-től 2016-ig ezek az országok látják el az Európai Tanács soros elnökségét. Feladatod, hogy a táblázatba vezesd be az ország betűjelét a megfelelő ciklushoz! Segítségül minden sorban találsz egy kis bemutatást az adott országról. Válaszodat rögzítsd az „Értékelő lap”-on is!

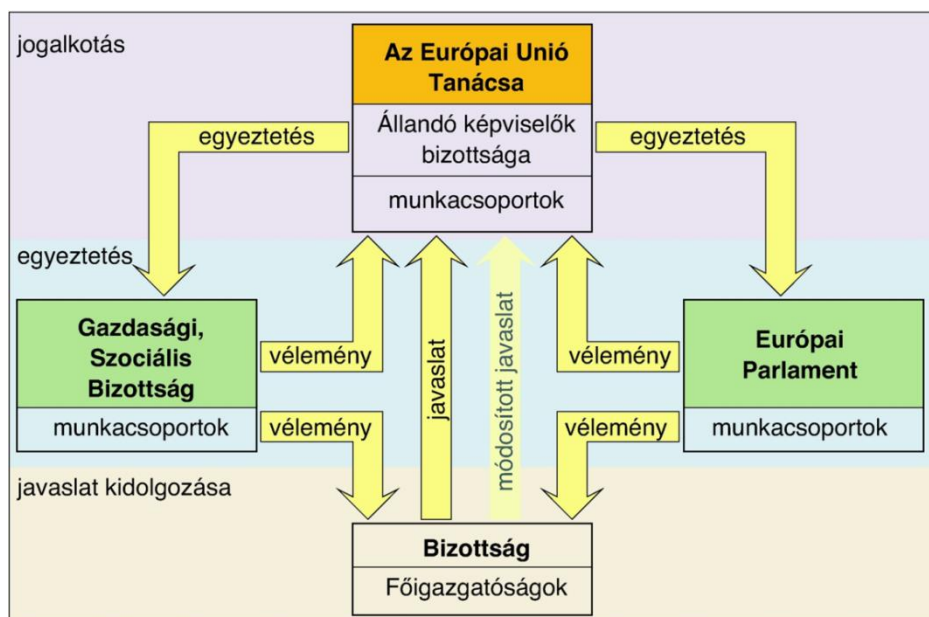
Az Európai Tanács soros elnökségének listája 2010-2016

évszám	félév	ország	jellemző
2010	január-június	1)	Az ásványkincsekben gazdag ország természeti adottságai és változatos kultúrája miatt bevételének nagy része idegenforgalomból származik. Legnevezetesebb tradíciója azonban rendszeresen kivívja az állatvédők és az értelmiség nemtetszését. A Föld legnagyobb bortermelői közé tartozik, éghajlati sokszínűsége miatt a mezőgazdaság nagy területi eltéréseket mutat.
	július-december	2)	Az etnikailag és nyelvileg megosztott országban húzódik a germán és újlatin nyelvcsaládok határa. Hatalmas nehézipari övezet található az országban, szőnyegszövézésben is kiváló, az odalátogató turisták pedig három finomságot

			biztosan megkóstolnak: a csokoládét, és sült krumplit és a sört.
2011	január-június	3)	Az ország világviszonylatban is rendkívül gazdag termálvizekben, természeti adottságai pedig a mezőgazdaságnak kedveznek. Történelmi okok miatt népe Európa legnagyobb lélekszámú nemzetisége.
	július-december	4)	A nagy területű és lélekszámú ország ásványkincsekben gazdag, és természeti értékei is különlegesek: máshol már kihalt, de itt még honos az európai bölény. Fővárosát a világháború alatt földig rombolták, az óvárost képek alapján építették újjá. A népesség egy része a fejlettebb országokba vándorolt jobb megélhetést keresve.
2012	január-június	5)	Bár természeti adottsága főként a szövetkezetben működő mezőgazdaságnak kedvez, emellett fejlett iparral is rendelkezik. Európa leglaposabb országának tengerpartját vándorló dűnesorok díszítik.
	július-december	6)	Az Unióhoz 2004-ben csatlakozott országra a politikai megosztottság jellemző. Kulturális sokszínűsége miatt bevételeinek nagy része az idegenforgalomból, banki szolgáltatásokból származik, de a földközi-tengeri kereskedelmi utak találkozási pontja is jelentős bevételt jelent.
2013	január-június	7)	Az ország gazdagsága az Unióba való belépés után a külföldi tőke beáramlásával lendült fel igazán, előtte a dús fűvű legelőkön tartott szarvasmarhák és juhok jelentették a termelés alapját. Ásványkincsekben szegény, kis területű és népességű, fejletlen országa az elmúlt évtizedek legnagyobb gazdasági fejlődését mutatta.
	július-december	8)	Az Unióhoz 2004-ben csatlakozott ország jéggyalulta alföldjein jelentős mezőgazdasági termelést folytat. A fővárosban található egyetemet 1579-ben Báthory István alapította. Az ország határos az Oroszországhoz tartozó kalinyingrádi enklávéval.
2014	január-június	9)	Rendkívül gazdag ókori történelmi múlttal rendelkezik ez az ország, ma is bevételeinek jelentős részét az idegenforgalom adja, sokan látni szeretnék a demokrácia bölcsőjét, másokat a napfényes mediterrán tengerpart vonz. Jelenleg azonban gazdasága válságban van, államadósága évek óta folyamatosan növekszik.
	július-december	10)	Az ország gazdaságilag fejlett, a gazdaság mégis nagy területi eltéréseket mutat észak-déli irányban. Harmadidőszaki gyűrthegységei, mediterrán tengerpartja, a mezőgazdasági termelés változatossága, vulkáni működésben és utóműködésben is gazdag természeti adottságai, gazdag történelmi és kulturális múltja miatt Európa egyik legnagyobb idegenforgalmi vonzerejű országa.
2015	január-június	11)	Az Unióhoz hazánkkal egy időben csatlakozott ország nyelve az indoeurópai nyelvcsalád balti csoportjába tartozik. Hajdan itt haladt át a Borostyánút, később a főváros – tengeri kikötői adottságai miatt - csatlakozott a Hanza-szövetséghez. A XX. század előttlakói főként mezőgazdasággal foglalkoztak, de a szocialista múlt és az orosz piac közelsége miatt mára sokoldalú ipar alakult ki.
	július-december	12)	Az ország az Európai Unió egyik legjelentősebb központja. A kis területű, de aránylag nagy népsűrűségű állam főleg pénzügyi szolgáltatással foglalkozik, de vasipara is jelentős. Központi fekvése miatt világviszonylatban is jelentős légi közlekedési és teherfuvarozó vállalata. Műholdat is üzemeltetnek.
2016	január-június	13)	Az óceáni éghajlat dús legelőin az ország nagy hagyományokkal rendelkező állattenyésztést folytat, de jelentős virágkertészete is. Tengeri hajózás szempontjából az ország „Európa kapuja”. Nagy múltú vállalatai a Shell és a Philips.
	július-december	14)	Az ország hegységeinek változatos köztettani felépítése, különleges felszínformái, gleccservölgyei, hegyi patakjai, tengerszemei, vízesései, sziklagerincei, jég- és cseppkőbarlangjai, jellegzetes növény- és állatvilága miatt az ország nagy területe nemzeti park. Iparának energia- és nyersanyagellátása jelenleg politikai okok miatt veszélybe került.

AZ EURÓPAI UNIÓ MŰKÖDÉSE

Útmutató: Vizsgáld meg jól az alábbi ábrát, majd dönts el, hogy a pontokban megjelölt feladatok és jellemzők az Európai Unió mely intézményeire igazak! A helyes intézmény betűjelét karikázd be az „Értékelő lap”-on!

Az Európai Unió működése

A) Európai Unió Tanácsa (Miniszterek Tanácsa)

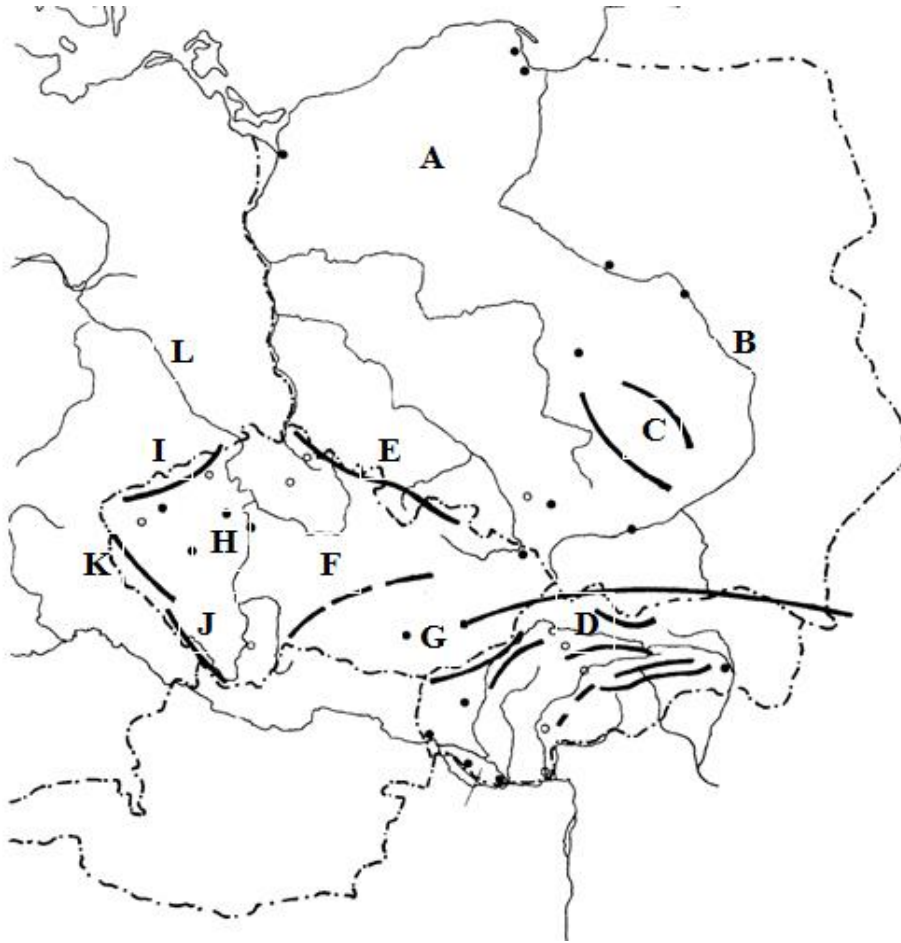
B) Európai Bizottság

C) Európai Parlament

- 15) Csak ez az intézmény tehet javaslatot új törvények megalkotására.
- 16) Az EU fő döntéshozó szerve, törvényeket alkot.
- 17) Tagjait 5 éves időtartamra választják a tagállamok állampolgárai.
- 18) Tagjai a tagállamok államfői és szakminiszterei.
- 19) Az intézmény beleegyezése kell a kereskedelmi megállapodásokhoz és az új tagállamok felvételéhez.
- 20) Az intézmény politikai csoportokra tagolódik.
- 21) 751 tagot számlál.
- 22) 28 biztosból álló testület.
- 23) Felügyeli az Európai Unió által hozott törvények végrehajtását.
- 24) Ez az intézmény képviseli a közösség érdekeit, és az Uniót más nemzetközi szervezetekben.
- 25) Elnöki tisztjét minden félévben más tagország tölti be.
- 26) Jóváhagyja az Unió más szervei által javasolt személyek kinevezését.

LENGYELORSZÁG, CSEHORSZÁG, SZLOVÁKIA VAKTÉRKÉPEN

Útmutató: Nevezd meg a körvonalas térképen betűkkel jelölt földrajzi neveket! A térkép alatti állítások mögé írd a megfelelő táj betűjelét! Válaszodat rögzítsd az „Értékelő lap”-on is!

27) A:	-alföld	28) B:	(folyó)	29) C:	(hg.)
30) D:	(hg.)	31) E:	(hg.)	32) F:	-dombság
33) G:	-medence	34) H:	-medence	35) I:	(hg.)
36) J:	(hg.)	37) K:	(hg.)	38) L:	(folyó)

39) Felszínén morénahalmok, ösfolyamvölgyek találhatóak.

40) Ma uránércet, barnakőszén bányásznak a területén, a lábánál fakadó gyógyforrás vizében kezeltette már magát Goethe és Arany János is.

41) A táj központi részében egy főváros található.

42) Közép-Európa legmagasabb röghegysége.

43) A táj középpontjában található Brno, Csehország második legnépesebb városa. Nagy gyáripari múlttal rendelkezik, többek között híres jármű-, fegyver- és motorgyára. Hosszú ideje itt rendezik a Moto GP Cseh Nagydíját.

44) Legmagasabb csúcsának tengerszint feletti magassága 2655 m.

45) A Variszkuszi-hegységrendszer tagja, 612 m magas csúcsa a Lysica.

A SOKSZÍNŰ EURÓPA – RENDSZEREZŐ FELADAT

Útmutató: Különbéle szempontok alapján kell összeválogatnod földrajzi fogalmakat, neveket! A szempontokat az első táblázatban talárod, a választható fogalmakat, neveket a másodikban. Jól figyeld meg a választási lehetőségeket, mert nem minden fogalom, név illeszthető a szempontokhoz. Egy szemponthoz két helyes válasz tartozik, amelyeknek sorrendje felcserélhető. A fogalmak vagy nevek beírásával válaszolj és válaszodat vezesd rá az „Értékelő lap”-ra!

Szempontok:

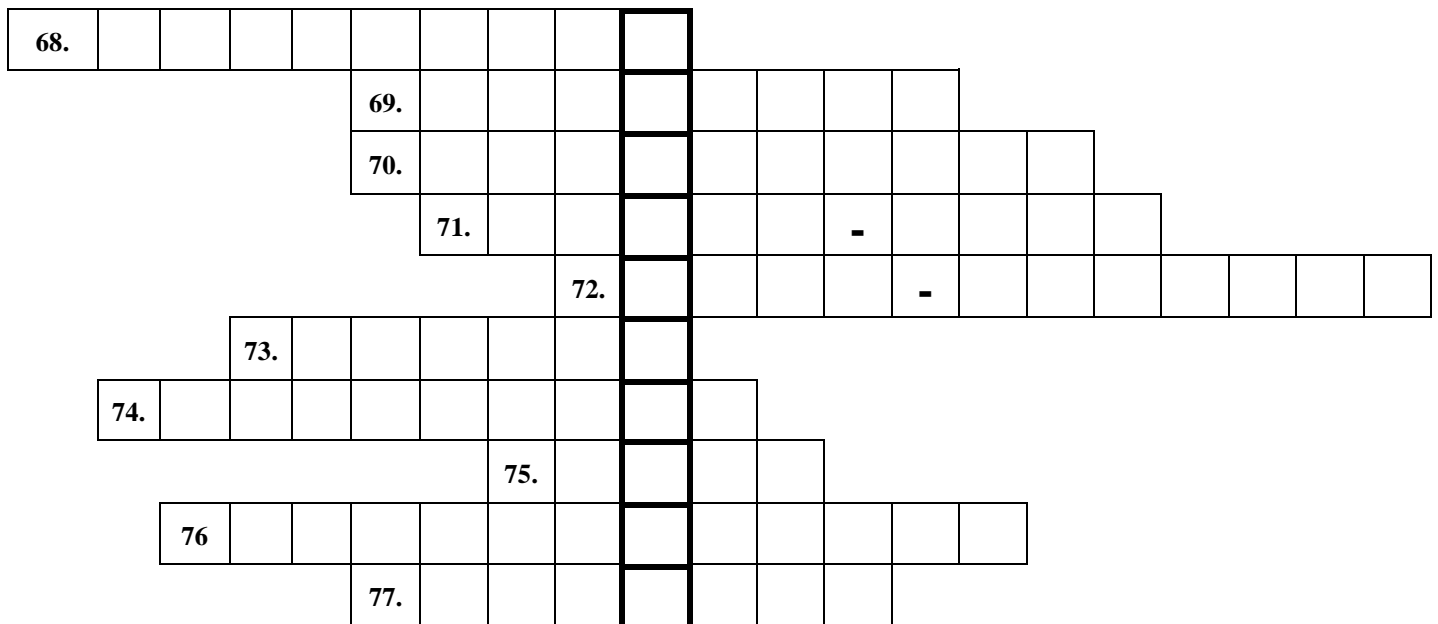
Heves megyével határos megyék hazánkban.	46)	47)
Megyeszékhelyek hazánkban.	48)	49)
Európai monarchiák.	50)	51)
Deltatorkolattal rendelkező folyók.	52)	53)
Olyan félszigetek, amelyeken monarchia is található.	54)	55)
Európai és ázsiai partokkal is rendelkező tengerek.	56)	57)
Alföldek, melyek felszínét részben a negyedidőszaki eljegesedés formálta.	58)	59)
Svédországban található éghajlatok.	60)	61)
A Variszkuszi-hegységrendszer tagjai.	62)	63)
Újlatin nyelvcsaládba tartozó nyelvek.	64)	65)
A hegycsúcsok tengerszint feletti magassága meghaladja a 3000 métert.	66)	67)

Fogalmak, nevek:

Pest	Pó	Garonne
Román-alföld	Norvég-tenger	Kaposvár
Pireneusi-félsziget	Jász-Nagykun-Szolnok	Kelet-európai-síkság
Belgium	román	Luxemburg
Urál	Elbrusz	Ebro
tajga	Bretagne	Jeges-tenger
Pic de Aneto	Tatabánya	Kola-félsziget
Balassagyarmat	nedves kontinentális	észt
Izland	Hajdú-Bihar	Gerlachfalvi-csúcs
Skandináv-félsziget	Fekete-tenger	Skót-felföld
Lengyel-alföld	vallon	állandóan fagyos

KERESZTREJTVÉNY

Útmutató: A Természetbúvár „Hazai tájakon” cikksorozatához kötődnek az alábbi kérdések. Oldd meg a keresztrejtvényt! Megoldásként egy jellegzetes középhegységi növénytársulás nevét kapod meg! Válaszaidat jelenítsd meg az „Értékelő lap”-on is!

68. A Börzsöny hegység legmagasabb csúcsa.
69. A löszben előforduló, változatos alakú, deciméteres méreteket is elérő mészkiválás.
70. A csapadékvíz és a mélyedésekben összegyűlő talajvíz kioldja a talaj mésztartalmát, majd ezek a sekély tavacsók elpárolognak, mélyükön ez a kőzet képződik. Darázkőnek is nevezik.
71. Ennek a mecseki tájnak a felszínén vörös homokkőből álló különleges képződmények, Babás szerkövek láthatóak.
72. Mély, meredekfalú, keskeny, szárazföldi üledékes kőzetből álló völgy. Emellett a Szekszárdi-dombság egyik tanösvényének neve.
73. A Nyugat-Mecsek mészkőfennsíkjain is megtalálható kerek vagy szabálytalan tál alakú mélyedés.
74. Ez a neve a Dél-Nyírségben megtalálható tájvédelmi körzetnek, amely hazánk második legnagyobb homokvidékén fekszik.
75. A szélfújta mélyedésekben, vagy elhagyott folyóvölgyek maradványteknőiben található vizenyős, lápos terület neve. Az Alföldön tájat is neveztek el róla.
76. A Göcsejt határoló nagyobb városunk.
77. Egy szervezet, amely egy terület földtudományi értékeinek védelmében jön létre, de emellett természeti, ökológiai, archeológiai, történelmi és kulturális emlékeit is bemutatja, megőrzi.
78. A keresztrejtvény megfejtése.....

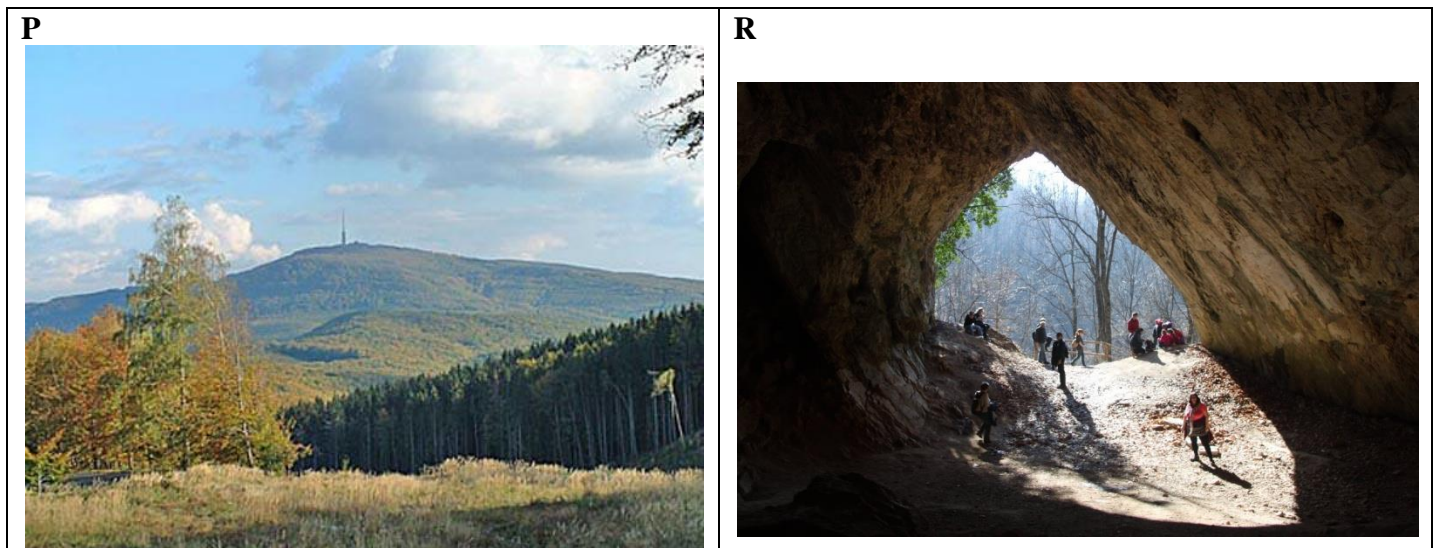
MAGYARORSZÁG TÁJAI

Útmutató: Hazánk tájai közül ötöt látsz kiemelve a táblázatban. Jellemezd azokat az ott, illetve a környékükön lévő vízfolyások, kőzetek, valamint települések alapján, amelyeket szintén táblázatban látsz felsorolva. Néhány képet is találsz a feladatban, amelyek szintén a tájak jellegzetességeit mutatják. Feladatod, hogy töltsd ki a táblázatot úgy, hogy minden tájhoz a megfelelő vízfolyás, kőzet, város és kép betűjelét írod! Válaszaidat rögzítsd az „Értékelő lap”-on is! A feladat végén találsz három kapcsolódó kérdést, amelyekre válaszolnod kell!

tájak	vizek	kőzetek	települések	képek
Bükk	79)	84)	89)	94)
Kiskunság	80)	85)	90)	95)
Badacsony	81)	86)	91)	96)
Mátra	82)	87)	92)	97)
Soproni-hegység	83)	88)	93)	98)

vizek	kőzetek	települések
A - Eger-víz	F – bazalt	K – Kecskemét
B - Gyöngyös	G – kristályos pala	L – Révfülöp
C - Ráckevei-Duna	H – andezit	M – Szilvásvár
D - Ikva	I – mészkő, dolomit, homokkő	N – Visonta
E - Szalajka-patak	J – folyóvízi és szélfújta homok	O - Fertőrákos

Képek

S

T

U

Az alábbi képen Fertőrákos településrészletét láthatod. Alaprajza alapján melyik településtípusba sorolod?

99).....

A kiemelt tájak közül melyikre jellemző a meszes, szikes talaj? A táj nevével válaszolj!

100)